

Datum van
inontvangstneming

:

23/12/2022

Zaak C-673/22

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

27 oktober 2022

Verwijzende rechter:

Juzgado de lo Social n.º 1 de Sevilla (Spanje)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

28 september 2022

Verzoekende partij:

C.C.C.

Verwerende partij:

Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS)

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS)

Voorwerp van het hoofdgeding

Verlof bij geboorte en kinderopvang (ouderschapsverlof) – Eenoudergezin – Verlenging van de duur van het ouderschapsverlof in het geval van eenoudergezinnen

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Artikel 267 VWEU – Richtlijn (EU) 2019/1158 – Artikel 5 – Spaanse regeling die geen rekening houdt met de specifieke behoeften van eenoudergezinnen – Verschil in behandeling ten opzichte van tweeoudergezinnen – Uitlegging van Uniereggeving

Prejudiciële vragen

i) Is het verzuim van de Spaanse wetgever om in artikel 48, lid 2, van de Texto Refundido de la Ley del Estatuto de los Trabajadores (herziene tekst van de wet op het werknemersstatuut) en in de artikelen 177, 178 en 179 van de Texto Refundido de la Ley General de la Seguridad Social (herziene tekst van de algemene wet op de sociale zekerheid) een regeling vast te stellen die voorziet in een beoordeling van de specifieke behoeften van het eenoudergezin met het oog op de combinatie van werk en gezin, hetgeen nadelige gevolgen heeft voor de periode van zorg voor het pasgeboren kind in een dergelijk gezin, in vergelijking met het kind dat is geboren in een tweoudergezin, waarin beide ouders, indien zij allebei voldoen aan de voorwaarden voor een socialezekerheidsuitkering, in aanmerking komen voor betaald verlof, verenigbaar met de richtlijn, volgens welke bij het bepalen van, onder meer, de voorwaarden voor en de wijze van toepassing van ouderschapsverlof, bijzondere aandacht moet worden besteed aan het feit dat het kind is geboren in een eenoudergezin?

(ii) moeten, bij gebreke van een specifieke regeling door de Spaanse wetgever, de voorwaarden voor het opnemen van verlof naar aanleiding van de geboorte van een kind, de voorwaarden voor toekenning van de socialezekerheidsuitkering en de regelingen voor het opnemen van ouderschapsverlof, en in het bijzonder de eventuele verlenging van de duur daarvan bij afwezigheid van de andere ouder dan de biologische moeder die voor het kind zorgt, in het licht van het [Unierecht] flexibel worden uitgelegd?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Richtlijn (EU) 2019/1158 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers en tot intrekking van Richtlijn 2010/18/EU van de Raad, overweging 37 en artikel 5.

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Real Decreto Legislativo 2/2015 de 23 de octubre, por el que se aprueba el Texto Refundido de la Ley del Estatuto de los Trabajadores (koninklijk wetgevend besluit 2/2015 van 23 oktober 2015, houdende goedkeuring van de herziene tekst van de wet op het werknemersstatuut).

Krachtens artikel 48, lid 4, wordt bij de geboorte van een kind, die de bevalling en de zorg voor een kind van minder dan 12 maanden omvat, de arbeidsovereenkomst van de biologische moeder gedurende 16 weken geschorst, waarvan de eerste zes weken onmiddellijk na de bevalling ononderbroken en voltijds verplicht moeten worden opgenomen om de bescherming van de gezondheid van de moeder te waarborgen. Evenzo schorst de geboorte de arbeidsovereenkomst van de andere ouder dan de biologische moeder, gedurende

16 weken, waarvan de eerste zes weken onmiddellijk na de geboorte ononderbroken en voltijds verplicht moeten worden opgenomen om te voldoen aan de in artikel 68 van de Código Civil (burgerlijk wetboek) bedoelde zorgverplichtingen. Dit is een individueel recht van elke werknemer en de uitoefening ervan kan niet worden overgedragen aan de andere ouder.

De schorsing van het contract van elk van de ouders voor de verzorging van het kind na de eerste zes weken onmiddellijk na de geboorte, kan vrij worden verdeeld in wekelijkse verlofperioden, die cumulatief of onderbroken kunnen worden opgenomen en worden uitgeoefend vanaf het einde van de verplichte schorsing na de geboorte, totdat het kind de leeftijd van twaalf maanden heeft bereikt. De biologische moeder kan echter vanaf vier weken voor de verwachte geboortedatum reeds haar recht op verlof uitoefenen.

Bovendien wordt in geval van vroeggeboorte met ondergewicht en indien de pasgeborene na de geboorte langer dan zeven dagen in het ziekenhuis moet worden opgenomen, de schorsingsperiode verlengd met het aantal dagen dat deze ziekenhuisopname duurt, met een maximum van dertien extra weken.

Real Decreto Legislativo 8/2015 de 30 de octubre, por el que se aprueba el Texto Refundido de la Ley General de la Seguridad Social (koninklijk wetgevend besluit 8/2015 van 30 oktober 2015 dat de herziene tekst van de algemene wet op de sociale zekerheid regelt).

Overeenkomstig artikel 178 van de algemene wet op de sociale zekerheid zijn de begunstigen van de op premiebetaling berustende uitkering bij geboorte en kinderverzorging de in het algemeen stelsel opgenomen personen, ongeacht hun geslacht, die recht hebben op het in het vorige artikel bedoelde verlof, mits zij niet alleen voldoen aan de in artikel 165, lid 1 gestelde algemene voorwaarden en eventuele andere bij verordening vastgestelde voorwaarden, maar ook bepaalde minimumperioden van premiebetaling kunnen aantonen. De vereiste minimumduur van de premiebetaling wordt gespecificeerd in het genoemde artikel 178. Volgens artikel 179 bestaat deze subsidie uit een uitkering van 100 % van de berekeningsgrondslag van de werknemer.

Artikel 181 voorziet in een niet op premiebetaling berustende uitkering die vrouwelijke werknemers ontvangen bij de geboorte van een kind, indien zij zijn aangesloten bij het algemeen stelsel en op het moment van de bevalling voldoen aan alle voorwaarden voor het ontvangen van de uitkering bij geboorte en kinderverzorging uit hoofde van artikel 178, met uitzondering van de vereiste minimumduur van de premiebetaling. Overeenkomstig artikel 182 is het bedrag van de uitkering gelijk aan 100 % van de op dat tijdstip geldende Indicador público de renta de efectos múltiples (publieke inkomensindicator voor diverse doeleinden) (IPREM), tenzij de overeenkomstig artikel 179 of artikel 248 vastgestelde berekeningsgrondslag een lager bedrag is, in welk geval dat bedrag van toepassing is. De duur van deze uitkering bedraagt 42 kalenderdagen vanaf de

datum van de bevalling en wordt met 14 dagen verlengd, onder meer wanneer het kind in een eenoudergezin wordt geboren.

Korte uiteenzetting van de feiten en van het hoofdgeding

- 1 Op 5 november 2021 beviel C.C.C. van haar zoon, die nog tot 30 november 2021 in het ziekenhuis moest blijven. C.C.C. en haar zoon vormen een eenoudergezin.
- 2 C.C.C. is een werknemer die is aangesloten bij het Régimen General de la Seguridad Social (algemeen socialezekerheidstelsel) en voldoet aan de voorwaarden voor het ontvangen van een ouderschapsuitkering, die zij dan ook heeft aangevraagd.
- 3 Het Instituto Nacional de la Seguridad Social (nationaal instituut voor sociale zekerheid; hierna: „INSS”) heeft bij besluiten van 10 en 14 december 2021, rekening houdend met de periode die haar zoon in het ziekenhuis had doorgebracht, aan C.C.C. een uitkering toegekend voor de periode van 5 november 2021 tot en met 24 februari 2022.
- 4 C.C.C., die ontevreden was over de duur van haar verlof, diende op 22 februari 2022 een nieuw verzoek in bij het INSS, ditmaal voor een verlenging van 16 weken, op basis van de status van eenoudergezin.
- 5 Dat verzoek werd door het INSS afgewezen. Tegen deze afwijzing heeft C.C.C. bij de verwijzende rechter beroep ingesteld, strekkende tot erkenning van haar recht op verlenging van haar verlof tot 32 weken.

Voornaamste argumenten van de partijen in het hoofdgeding

- 6 Volgens C.C.C. discrimineert de Spaanse regeling bij de vaststelling van de duur van het ouderschapsverlof kinderen die in eenoudergezinnen zijn geboren, aangezien zij niet de periode van 16 weken zorg kunnen genieten die aan kinderen die in tweeoudergezinnen zijn geboren wordt verleend door de andere ouder. C.C.C. verwijst naar het Verdrag inzake de rechten van het kind, dat door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties bij resolutie 44/25 van 20 november 1989 is aangenomen en voor ondertekening en bekrachtiging is opengesteld, en dat door het Koninkrijk Spanje is bekrachtigd.
- 7 Verweerster stelt dat er naar Spaans recht geen sprake is van discriminatie met betrekking tot de rechten van kinderen. Artikel 182, lid 3, onder b), van de algemene wet op de sociale zekerheid, dat voorziet in een verhoging van 14 dagen voor eenoudergezinnen in geval van niet op premiebetaling berustende uitkeringen, impliceert dat de Spaanse wetgever rekening heeft gehouden met het eenoudergezin. In het geval van op premiebetaling berustende uitkeringen is er niets geregeld, omdat het toekennen van 16 weken extra verlof en uitkering enkel en alleen omdat het een eenoudergezin betreft, discriminerend zou zijn voor

kinderen uit tweeoudergezinnen, aangezien de toekenning van het recht niet automatisch is, maar een individueel recht en elke ouder moet voldoen aan de vereisten inzake inschrijving en vervulling van de desbetreffende premieperioden.

Volgens verweerster volgt hieruit dat in het geval van tweeoudergezinnen, aangezien het om een individueel recht gaat, slechts één van hen, of geen van beiden, in aanmerking kan komen voor ouderschapsverlof. Indien aan de biologische moeder van een kind dat in een eenoudergezin is geboren, altijd de volledige duur van het ouderschapsverlof (haar eigen 16 weken plus de 16 weken van de andere ouder) zou worden toegekend, dan zou dit tot gevolg hebben dat tweeoudergezinnen worden gediscrimineerd.

Korte motivering van het verzoek om een prejudiciële beslissing

- 8 De verwijzende rechter wenst te vernemen of het ontbreken in de Spaanse rechtsorde van een wettelijke regeling die is aangepast aan de bijzondere omstandigheden van eenoudergezinnen, verenigbaar is met artikel 5, lid 8, van richtlijn 2019/1158, in samenhang met overweging 37 daarvan. Hij wenst met name te vernemen of met deze richtlijn verenigbaar is een regeling als de Spaanse, die, door het recht op betaald ouderschapsverlof vorm te geven als een individueel, persoonlijk en niet-overdraagbaar recht van de werknemer, geen onderscheid maakt tussen de verschillende gezinsmodellen voor wat betreft de juridische aspecten van het wegens de geboorte van een kind toegekende verlof, teneinde, om een combinatie van gezins- en beroepsleven en de zorg voor het kind te waarborgen, rekening te houden met bestaande verschillen die in dit verband relevant kunnen zijn.
- 9 De Spaanse wetgeving sluit elke mogelijkheid tot verlenging van de periode van ouderschapsverlof uit en bijgevolg de mogelijkheid tot gelijkstelling met tweeoudergezinnen, die op grond van de wet in ieder geval de mogelijkheid hebben om gedurende maximaal 32 weken ouderschapsverlof op te nemen. Het gebrek aan maatregelen of voorwaarden voor meer flexibiliteit leidt er momenteel toe dat in een eenoudergezin minder tijd wordt besteed aan de zorg voor een kind dan in een tweeoudergezin, waarin de ouders op grond van de wet de mogelijkheid hebben om de maximale periode van 32 weken op te nemen, mits zij voldoen aan de voorwaarden voor het ontvangen van de uitkering.
- 10 Er bestaan twijfels over de vraag of de geboorte van een kind in een eenoudergezin, als gevolg van de bijzondere moeilijkheden bij het combineren van werk en privéleven waarmee de biologische moeder wordt geconfronteerd vanwege de afwezigheid van een andere ouder om de zorg voor het kind op zich te nemen, een wijziging en aanpassing van de wettelijke voorwaarden voor toegang tot de uitkering zou rechtvaardigen, en met name of het gerechtvaardigd is de periode van ouderschapsverlof zodanig te verlengen dat de biologische moeder de 16 weken waarop de andere ouder recht zou hebben, geheel of

gedeeltelijk kan overnemen, aangezien dit verlof uitsluitend bedoeld is om voor het kind te zorgen.

- 11 De vraag rijst of de situatie van eenouderschap volgens een met overweging 37 van richtlijn (EU) 2019/1158 verenigbare uitlegging kan worden gerekend tot de in artikel 5, lid 8, van richtlijn bedoelde situaties. De vraag rijst ook of de verplichting om een rechtskader te creëren dat is aangepast aan de specifieke behoeften op het gebied van de combinatie van werk en gezin die kenmerkend zijn voor eenoudergezinnen, een voor de lidstaten bindende minimumregeling van de Europese Unie vormt.